

HANDREIKING GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2022

Op 16 maart 2022 vinden de volgende verkiezingen plaats voor de gemeenteraden. Voor ondernemers is dit, zeker ook vanwege de impact van corona, een belangrijk moment. Tenslotte heeft het gemeentelijk beleid een belangrijke invloed op het ondernemersklimaat op lokaal en regionaal niveau. Vanuit VNO-NCW Midden en MKB-Nederland Regio Zwolle geven we graag onze visie op de rol van gemeenten in relatie tot ondernemers.

Deze korte notitie geeft handvatten die gebruikt kunnen worden bij het maken van de verkiezingsprogramma's en de vertaling daarvan in concrete plannen na de verkiezingen.

Inzet van ondernemers

Ondernemers kunnen en willen vanuit hun ondernemerschap in hun gemeenten een rol spelen in het oplossen van de vraagstukken die in onze samenleving spelen. Die inzet is in zijn algemeenheid benoemd in de visie [Ondernemen voor Brede Welvaart](#), die in februari 2021 is gepresenteerd door VNO-NCW en MKB-Nederland en we lokaal willen vertalen. Belangrijk onderdeel is dat ondernemers ook de ruimte krijgen om te kunnen ondernemen.

Inzet op herstel (na de coronacrisis) blijft relevant ondanks dat de economie als geheel hersteld. Een deel van de ondernemers, in specifieke sectoren, kampen nog dagelijks met de economische gevolgen van de grootste crisis na de Tweede Wereldoorlog. In de landelijke [Ondernemersagenda voor herstel en groei](#) doen VNO-NCW en MKB-Nederland voorstellen voor maatregelen voor een coronaherstelpakket, zodat ondernemers (weer) kunnen doen waar ze goed in zijn namelijk *ondernemen*. Wij adviseren om deze bredere context mee te nemen bij het maken van gemeentelijke plannen op lokaal- en op regionaal niveau.

Denk daarbij bijvoorbeeld op het gebied van corona-specifieke maatregelen aan gemeentelijke afspraken met ondernemers over uitstel van terugbetaling van lokale belastingen (*niet eerder terugbetalen dan vijf jaar*) en heffingen en zorg daarbij dat de termijnen gelijk oplopen met de termijnen van Rijksregelingen. Hef in deze periode ook geen rente over de uitstaande schuld. En faciliteer daar waar ondernemers het niet dreigen te overleven een goede schuldhelpverlening en bijzondere bijstand. Denk daarnaast bij eigen aanbestedingen aan omzetnormen over 2020 en 2021

Kernthema's voor gemeenteraadsverkiezingen 2022

Voor de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen willen wij op de onderstaande vijf thema's de volgende concrete adviezen meegeven:

1. Regionale Samenwerking
2. Arbeidsmarkt
3. Infrastructuur en ruimtelijke ordening
4. Energietransitie, circulaire economie en groei
5. Ondernemersdienstverlening

Regionale samenwerking

Ondernemen stopt niet bij de gemeentegrens of beperkt zich niet tot een bepaald thema. Dit geldt ook voor gemeenten. Er moeten steeds moeilijkere keuzes gemaakt worden tussen ruimte om te werken, te wonen, te recreëren en/of de energietransitie. En die keuzes zijn ook van invloed over de geografische grenzen heen. Dat vraagt om eenduidige regels, afstemming van beleid op het gebied van bedrijventerreinen, woningbouw, winkelaanbod en op het vlak van ondernemersondersteuning. Het is van groot belang hierbij dat gemeenten regionaal samenwerken en dat structureel ook de verschillende (lokaal- en regionaal actieve) ondernemersorganisaties bij worden betrekken. Wij pleiten er ook gemeenten zoveel mogelijk en actief inzetten op delen en bundelen van deskundigheid. Zoek hierbij verbinding met deskundigheid die bij private partijen aanwezig is.

Arbeidsmarkt

De waarde van *werk* mag en kan niet onderschat worden. Het brengt een persoon eigenwaarde, zelfstandigheid, zingeving en maakt iemand actief onderdeel van de samenleving. In een inclusieve samenleving krijgt iedereen daarom een kans om te werken op eigen niveau en in een passende functie. Tegelijkertijd zijn er veel openstaande vacatures. De vraag *hoe een goede match te maken* is de uitdaging waar werkgevers en gemeenten nu samen voor staan. Gemeenten kunnen - in regionaal verband - een goede bijdrage leveren aan een vitale arbeidsmarkt. Wij zetten in op drie sporen:

- Investeren in opleiden en het ontwikkelen van werkenden (*Leven Lang Leren & Ontwikkelen*).
- Instroom van werkloosheid naar werk.
- Uitvoering van de banenafpraak.

Met de Human Capital Agenda Regio Zwolle zijn hier al goede stappen gezet. In de verschillende sectoren zijn actieplannen in uitvoering. In de komende periode willen we op doorgaan en er samen met gemeenten, provincie en onderwijsinstellingen voor zorgen dat nog meer bedrijven en medewerkers of werkzoekenden aan de slag gaan met leven lang ontwikkelen. In onze regio zijn al goede instrumenten beschikbaar :

Upgrade jezelf : in samenwerking met upgradejezelfregiozwolle.nl kunnen werkgevers personeel omscholen, bijscholen of herscholen. Gemeenten hebben als het goed is structureel contact met ondernemers en kunnen ondernemers wijzen op de mogelijkheden

Groei Vooruit : Voor mensen die op zoek zijn naar een baan of een baan hebben verloren kan er ondersteuning vanuit groeivooruit.nl worden gevraagd.

Naast werkloosheid is er tegelijk ook sprake van een groot aantal moeilijk vervulbare vacatures en een tekort aan personeel in veel sectoren. Op dit punt staan ondernemers voor de uitdaging om met de mensen die nu beschikbaar zijn toch te kunnen blijven bouwen aan economische ontwikkeling. In de opgaven op het gebied van woningbouw en energietransitie is dit nu al merkbaar. In feite betekent dit een noodzaak om in te zetten op productiviteitsverhoging door – waar dat kan – het werk anders te organiseren. Het is belangrijk om dit in het regionale arbeidsmarktbeleid en economisch beleid een plek te geven

met het Werkgeversservicepunt Regio Zwolle willen we verder ontwikkelen. Regionale afspraken tussen de SW-bedrijven over de samenwerking met ondernemers zijn ook nodig om succesvol te zijn in de uitvoering van de banenafpraak. Onze oproep aan de politiek is om in de collegevorming in te zetten op een goede bestuurlijke invulling van de Regionale Human Capital Agenda. Onze suggestie is om dit te combineren met de portefeuille economische zaken.

Infrastructuur en Ruimtelijke ordening

Goede bereikbaarheid, voldoende ruimte voor bedrijfshuisvesting en een evenwichtige woningmarkt zijn van oudsher belangrijke factoren voor een gezonde economische ontwikkeling. Dat is nog steeds het geval en het belang van een goede ruimtelijke ordening wordt alleen maar groter. In ons land hebben we te maken met verschillende claims op de ruimte: er is ruimte nodig voor wonen, voor bedrijventerreinen, voor energieopwekking, voor landbouw, natuur en water. Kortom, het is nodig aandacht te besteden aan een zorgvuldig ruimtegebruik.

In het ruimtelijk beleid spelen gemeenten een belangrijke rol. Wij vragen aandacht voor de volgende punten:

- *Ontwikkel ruimtelijk beleid in regionaal verband*

Ruimtelijke ontwikkelingen houden zich niet aan gemeentegrenzen. Het is belangrijk om in regionaal verband een visie op de ruimtelijke ordening te maken. Wij zijn blij dat Regio Zwolle in Regionaal verband werkt aan een verstedelijkingsstrategie en dat de regio de NOVI-status heeft gekregen. Ons aanbod is om er samen met de gemeente voor te zorgen dat lokale ondernemersorganisaties betrokken worden en zich betrokken voelen bij de ruimtelijke ontwikkeling van Regio Zwolle.

- *Werk actief aan een beleid voor bedrijventerreinen*

Bedrijventerreinen zijn belangrijk vestigingsplaatsen voor (industriële) bedrijven en zijn daarmee ook van belang voor de lokale werkgelegenheid en de verdienkracht in de gemeente. Het beleid voor bedrijventerreinen rust op twee pijlers: inzet op voldoende aanbod aan nieuwe bedrijventerreinen (de kwantiteit) en inzet op behoud van kwaliteit (qua ontsluiting, vergroening en inrichting) van de bestaande bedrijventerreinen. Wij vragen daarom aan gemeenten om - in regionaal verband - samen met de provincies te zorgen voor voldoende aanbod aan bedrijventerrein, waarbij ingespeeld wordt op de veranderende behoefte van het bedrijfsleven. We zijn blij dat in Regio Zwolle verband wordt gewerkt aan een programma voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. Een goede publiek-privaat aanpak moet hiervoor het uitgangspunt zijn. Wij willen de onze expertise (kennis vanuit de markt) beschikbaar stellen en koppelen aan de kennis die bij de overheid is. Samenwerking met lokale ondernemersverenigingen spreekt wat ons betreft voor zich.

- *Werk aan de toekomst van de binnensteden*

Investeer juist nu in de vitaliteit van binnensteden en maak samen met de maatschappelijke partners vanuit de retail, horeca, cultuur en vastgoed een integrale uitvoeringsagenda voor de binnenstad. Voorkom versplintering van winkelgebieden en (potentiële) leegstand door

regionale afstemming en stem nieuw beleid af met buurgemeenten. Lokale leegstand kan mede worden opgelost door aandacht te hebben voor het wonen boven winkels. Een overaanbod van horeca in lege winkels is geen goede oplossing. Het stimuleren van de inzet van een centrummanager die de organisatiegraad bij ondernemers versterkt kan daarbij goed werken.

Wij zien het belang en de complexiteit van ruimtelijke ordening toenemen. Onze oproep is om als gemeenten en vier provincies ambtelijk kennis en capaciteit op dit vlak te delen en te komen tot een regionaal bestuurlijk akkoord over de ruimtelijke ontwikkeling van Regio Zwolle.

Klimaat, energie en groei

De klimaat- en energietransitie vormen de grootste opgaven voor de komende jaren. De CO₂-uitstoot moet uiteindelijk naar nul, fossiele brandstoffen moeten vervangen worden door schone energie en circulair gebruik maken van grondstoffen wordt steeds relevanter. Al deze ontwikkelingen raken ook een gemeente. Niets doen is geen optie. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij het opstellen van *Regionale Energiestrategieën*. VNO-NCW zet zich in voor een gestructureerde aanpak per bedrijventerrein middels publiek-private expertteams die samenwerken met bedrijven onder regie van lokale bedrijvenkringen

Ondernemersdienstverlening

Een (MKB) ondernemersvriendelijke gemeente heeft oog voor ondernemers en voor de factoren die belangrijk zijn voor een gezond ondernemersklimaat. Belangrijk daarbij zijn de volgende punten.

Lokale lasten

Een goede dienstverlening aan ondernemers en een gematigde lokale lastendruk zijn belangrijke bouwstenen voor een goed (gemeentelijke) ondernemersklimaat. Het is daarbij aan te bevelen dat in de regio hierover afstemming plaatsvindt, om onevenwichtigheid tussen gemeenten te voorkomen. VNO-NCW en MKB-Nederland Regio Zwolle bevelen aan:

Regulering en ondernemersdienstverlening.

(Blijf) investeren in een professionele ondernemersdienstverlening die oog heeft voor de werkwijze van (mkb)- ondernemers . Met de samenwerking tussen ons ondernemersteam en de coronabrigade (WSP en Kennispoort) zijn goede stappen gezet. Ons advies is om er voor te zorgen dat het gemeentelijke accountmanagement voor bedrijven hierbij aansluit. Verder willen wij de volgende adviezen meegeven:

1. Voor elke nieuwe regel een oude regel eruit.
2. Voer een lokale MKB-toets in. Dit maakt van elk voorgenomen beleid vooraf inzichtelijk wat de gevolgen zijn voor het mkb inclusief uitvoerbaarheid.
3. Houd het ruimere terrassenbeleid van de coronaperiode in stand. Het geeft ondernemers extra omzet en de kans hun financiële positie te versterken. Verleng automatisch de vergunning zonder heffing van leges.
4. Het naar voren halen van opdrachten voor het mkb of zzp en rekeningen binnen 14 dagen te betalen, vergroot de bestaanszekerheid en liquiditeit van ondernemingen.
5. Maatwerk door experts voor schuldhelpverlening moet onderdeel zijn van de dienstverlening bij bedrijfsbeëindiging of doorstart, net als maatwerk voor innovaties.

Ten aanzien van de lasten en heffingen willen wij de volgende punten meegeven:

1. Een aantal heffingen wekken veel irritatie op, kosten de gemeente verhoudingsgewijs veel in de uitvoering en leveren weinig op. Schaf deze af (bv. precario, objectvergunning), beperk ze tot een minimum (riool -en afvalstoffen) of geef een vrijstelling (geen reclamebelasting voor bedrijfsnaam aan de gevel). Reclamebelasting is alleen inzetbaar voor een BIZ of Parkmanagement. Biedt experimenteerruimte in de APV.
2. Toeristenbelasting maakt een gemeente onaantrekkelijk voor bezoekers en kost ondernemers klandizie. Schaf ook deze af of verlaag het tarief. De sector denkt graag mee over de besteding van de opbrengsten.
3. Wentel dalende OZB-inkomsten als gevolg van leegstand niet af op eigenaren/gebruikers van niet-woningen. Dit is een te zware, extra en eenzijdige belasting voor ondernemers.
4. Ondernemers investeren graag zij aan zij met de gemeente in een aantrekkelijk winkelgebied of bedrijventerrein. Een ondernemersfonds, mits met voldoende draagvlak en betrokkenheid van ondernemers, kan hierbij helpen.

Aanvullend gericht op eenmanszaken

VNO-NCW Regio Zwolle en MKB-Nederland Regio Zwolle hebben een samenwerking met ZPN Regio Zwolle. Graag brengen wij ook enkele aandachtspunten voor zp'ers onder de aandacht:

- Door Corona werken ook ambtenaren meer thuis. Dat zal deels ook zo blijven. In dat kader zou iedere gemeente kantoorruimte/ spreekkamers beschikbaar kunnen stellen voor zp'ers.
- Stimuleren van het opzetten van een netwerk voor zp'ers, in gemeenten waar nog geen netwerk actief is
- Gemeenten zorgen voor een contact ambtenaar economische zaken die ook contact heeft met het lokale zp netwerk en ZPN Regio Zwolle.
- Gemeenten gaan gebruik maken van het digitale platform van ZPN Regio Zwolle. Om beter in beeld te hebben welke professionals in de Regio beschikbaar zijn.

Aanbesteden en inbesteden

Gemeenten kunnen er veel aan doen om het lokale mkb meer kansen te bieden op aanbesteden, zonder het doelmatig besteden van overheidsmiddelen uit het oog te verliezen. Dat begint met het aangaan van de dialoog, elkaar beter leren begrijpen. Het [Vervolgprogramma Beter Aanbesteden](#) helpt gemeenten en ondernemers en draagt bij aan een vereenvoudigde toegang voor het mkb en zzp 'ers bij aanbestedingen.

Ten aanzien van uw gemeente willen we tenslotte nog enkele specifieke punten noemen in overleg met Kring Raalter Werkgevers:

- Verbreding N35 en kruispunt Bos
- Vergroenen: voorkeur voor slimme oplossingen boven windenergie, onder andere gebruik restwarmte grote bedrijven, parkeren onder zonnepanelen, gasnet gebruiken voor waterstof.

We graag met u als politiek in gesprek over onze inzet en we doen dat graag samen de ondernemersorganisatie die ook in uw gemeenten actief is. De maatschappelijke uitdagingen die op ons afkomen zijn groot. Ondanks de (lastige) omstandigheden waar gemeenten en ondernemers mee te maken hebben zullen we met elkaar, nog beter de verbinding moeten vinden en moeten versterken.

Met vriendelijke groet, namens de besturen,

Laurens de Lange

Voorzitter VNO-NCW Regio Zwolle

Jelle Weever

Voorzitter MKB-Nederland Regio Zwolle